

Mieczysław Czajko

"Czas i przestrzeń w polskiej powieści współczesnej dojrzałego realizmu", Anna Martuszevska, "Pamiętnik Literacki" z.1 (1975) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/3 (57), 84

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) MARTUSZEWSKA Anna: Czas i przestrzeń w polskiej powieści współczesnej dojrzałego realizmu. "Pamiętnik Literacki" 1975 z.1 s.3-23.

Autorka rozprawy przyjmuje za punkt wyjścia związek między kategorią czasu a kategorią przestrzeni, który obserwuje w grupie analizowanych utworów powieściowych. Potrzeba łączenia tych kategorii jako narzędzia do badania powieści wynika z trzech powodów. "Czasoprzestrzeń" jest szczególnie przydatna przy analizie dystansu narratora w stosunku do świata przedstawionego. Drugim elementem powieści, w którym się te kategorie łączą, jest jej świat przedstawiony. U jego podstaw leży koncepcja czasu i przestrzeni właściwa dla określonego typu przedstawionej rzeczywistości. Wreszcie trzecim elementem jest rola czasu i przestrzeni jako jednych z wielu czynników kreowania postaci literackich.

BP/57/33

M.Cz.

(II) MORAWSKI Stefan: Awangardy XX wieku - stara i nowa. "Miesięcznik Literacki" 1975 nr 3 s.53-72.

Autor przeprowadza rozróżnienie między awangardą dawną (lata ok.1900-1930) a najnowszą (ok. 1950 roku) i wysuwa tezę, iż awangarda dawniejsza była nie tyle początkiej nowej ery w sztuce, co ostatnim etapem rozwoju sztuki tradycyjnej naszego kręgu kulturowego. Natomiast awangarda najnowsza otwiera zupełnie nową epokę w rozwoju sztuki, ponieważ zasadniczo podważa jej istnienie. Najnowsza awangarda przede wszystkim odrzuca takie rozumienie twórczości artystycznej, wedle którego jest ona wytwarzaniem indywidualnych, oryginalnych i skończonych dzieł sztuki, na rzecz koncepcji aranżowania akcji i zdarzeń zbiorowych, "stymulowania paratwórczości odbiorcy".

BP/57/34

J.X.-H.